

ALIRAN
KLASIK
DAN
MODEN
DALAM
PENGAJIAN
TAFSIR
DAN
HADIS

ALIRAN
KLASIK
DAN
MODEN
DALAM
PENGGAJIAN
TAFSIR
DAN
HADIS

Editor

**Khadher Ahmad
Selamat Amir**

PENERBIT
UNIVERSITI
MALAYA

KUALA LUMPUR • 2021

Diterbitkan oleh
Penerbit Universiti Malaya
Universiti Malaya
50603 Kuala Lumpur
www.umpress.com.my

CERTIFIED TO ISO 9001:2008
CERT. NO. : AR 2760

DOI: 10.14425/9789674881665

Ahli Pengasas Persatuan Penerbit Buku Malaysia (MABOPA) No. 196906
Ahli Pengasas Majlis Penerbitan Ilmiah Malaysia (MAPIM)

© Khadher Ahmad dan Selamat Amir, (ed.) 2021

Semua hak terpelihara.
Tiada mana-mana bahagian jua
daripada penerbitan ini
boleh diterbitkan semula atau disimpan
dalam bentuk yang boleh diperoleh semula
atau disiarkan dalam sebarang bentuk
dengan apa cara sekali pun
termasuk elektronik, mekanikal, fotokopi,
rakaman atau lain-lain tanpa
mendapat izin daripada Penerbit.

Perpustakaan Negara Malaysia

Data Pengkatalogan-dalam-Penerbitan

Khadher Ahmad

Aliran Klasik dan Moden dalam Pengajian Tafsir dan Hadis/

Editor: Khadher Ahmad, Selamat Amir.

ISBN 978-967-488-166-5

1. Qur'an--Criticism, interpretation, etc.

2. Qur'an--Study and teaching.

3. Hadith--Criticism, interpretation, etc.

4. Hadith--Study and teaching.

5. Government publications--Malaysia.

I. Selamat Amir. II. Judul.

297.12

Dicetak oleh
Penerbit Universiti Malaya
Universiti Malaya
50603 Kuala Lumpur

Kandungan

<i>Senarai Penyumbang</i>	<i>vii</i>
<i>Prakata</i>	<i>xi</i>

Bahagian I:

Aliran Klasik dan Moden dalam Pengajian Tafsir

1	Aliran Klasik dan Aliran Moden dalam Pengajian Tafsir <i>Mohd Yakub@Zulkifli Mohd Yusoff dan Muhammad Mukhlis Muhammad Yunus</i>	1
2	Pemikiran Pembaharuan Islam Tokoh Tafsir Indonesia dari Mahmud Yunus hingga M. Quraish Shihab <i>Mustaffa Abdullab</i>	35
3	Aliran Tafsir Adabi Ijtima'i dan Aliran Hermeneutik dalam Pengajian Tafsir Al-Quran <i>Selamat Amir</i>	57
4	Variasi Aliran Tafsir Islah dalam Pengajian Tafsir Moden <i>Muhammad Alibanafiah Norasid</i>	89

5 Tafsir ‘Ilmi dalam Pengajian Tafsir 103
Munirah@Monika Abd Razzak

6 Implikasi Kajian Orientalis Moden dalam Pengajian 145
Al-Quran dan Al-Sunnah: Analisis Terhadap
Pemikiran Rasional
Thabet Ahmad Abdallah Abu Albaj

Bahagian II:

Aliran Klasik dan Moden dalam Pengajian Hadis

7 Aliran Salafi dan Metode Mereka dalam Fiqh Al- 169
Hadith Kajian Terhadap Metode Al-Albani dalam
Silsilah Al-Abadith Al-Sahibah
Faisal Ahmad Shab

8 Aliran Tasawuf dan Metode Mereka dalam Kritikan 195
dan Interaksi Hadis
Khadber Ahmad

9 Aliran Klasik dan Moden dalam Penulisan Hadis 40 241
Ishak Suliaman

10 Pendekatan Orientalis Terhadap Hadis di Malaysia 271
Abdollahif Ahmadi Ramchahi

Indeks 287

Senarai Penyumbang

Prof. Dato' Dr. Mohd Yakub@Zulkifli Mohd Yusoff
Profesor/ Mantan Pengarah APIUM
Jabatan Al-Quran dan Al-Hadith
Akademi Pengajian Islam
Universiti Malaya
Kuala Lumpur

Prof. Madya. Dr. Mustaffa Abdullah
Pensyarah Kanan
Jabatan Al-Quran dan Al-Hadith
Akademi Pengajian Islam
Universiti Malaya
Kuala Lumpur

Prof. Madya Dr. Ishak Hj Suliaman
Ketua Jabatan dan Pensyarah Kanan
Jabatan Al-Quran dan Al-Hadith
Akademi Pengajian Islam
Universiti Malaya
Kuala Lumpur

Prof. Madya Dr. Faisal Ahmad Shah
Timb. Pengarah Ijazah Dasar APIUM dan Pensyarah Kanan
Jabatan Al-Quran dan Al-Hadith
Akademi Pengajian Islam
Universiti Malaya
Kuala Lumpur

Prof. Madya Dr. Thabet Ahmad Abdallah Abu-Alhaj
Pensyarah Kanan
Jabatan Al-Quran dan Al-Hadith
Akademi Pengajian Islam
Universiti Malaya
Kuala Lumpur

Dr. Monika@Munirah Abd Razzak
Pensyarah Kanan
Jabatan Al-Quran dan Al-Hadith
Akademi Pengajian Islam
Universiti Malaya
Kuala Lumpur

Dr. Khadher Ahmad
Pensyarah Kanan
Jabatan Al-Quran dan Al-Hadith
Akademi Pengajian Islam
Universiti Malaya
Kuala Lumpur

Dr. Abdollatif Ahmadi Ramchahi
Pensyarah Kanan
Jabatan Al-Quran dan Al-Hadith
Akademi Pengajian Islam
Universiti Malaya
Kuala Lumpur

Dr. Selamat Amir
Pensyarah Kanan
Jabatan Al-Quran dan Al-Hadith
Akademi Pengajian Islam
Universiti Malaya
Kuala Lumpur

Dr. Muhamad Alihanafiah Norasid
Pensyarah Kanan
Jabatan Al-Quran dan Al-Hadith
Akademi Pengajian Islam
Universiti Malaya
Kuala Lumpur

En. Muhammad Mukhlis Muhammad Yunus
Calon Ijazah Kedoktoran
Jabatan Al-Quran dan Al-Hadith
Akademi Pengajian Islam
Universiti Malaya
Kuala Lumpur

Prakata

Alhamdulillah, bersyukur ke hadrat Allah SWT, selawat dan salam ke atas junjungan besar Nabi Muhammad SAW, para sahabat serta ahli keluarga Baginda. Bahawa sesungguhnya dengan izin-Nya jua dapat diterbitkan buku yang bertajuk “Aliran Klasik dan Moden dalam Pengajian Tafsir dan Hadis” ini. Inisiatif menerbitkan buku ini adalah susulan yang terhasil daripada kesepakatan dan perbincangan akan keperluan sebuah rujukan utama ‘magnum opus’ di peringkat pengajian tinggi bagi salah satu kursus teras di peringkat Ijazah Sarjana di Jabatan Al-Quran dan Al-Hadith Akademi Pengajian Islam Universiti Malaya (JQH APIUM). Maka dengan itu, telah terhasil sebuah buku yang merupakan gabungan idea kritis dan buah fikiran keserjanaan para pensyarah JQH APIUM yang berlatarkan tema aliran klasik dan moden dalam pengajian tafsir dan hadis.

Sememangnya usaha ini juga adalah salah satu langkah baru kerana ia merupakan usaha murni yang julung-julung kali oleh JQH APIUM dalam menyelongkar khazanah pemikiran melalui penelitian rinci terhadap aliran-aliran yang muncul dalam pengajian tafsir dan hadis pada era klasik dan moden. Sesuatu yang amat perlu disedari bahawa kemunculan dan percambahan kepelbagaian aliran inilah yang telah melatari setiap segi perbincangan, percambahan sehingga membawa kepada tercetusnya legitimasi dan prospek baru dalam pengajian tafsir dan hadis itu sendiri. Namun kekurangan kajian dan pendedahan khasnya melibatkan aliran-aliran ini menyebabkan masyarakat khasnya kurang mengenali tokoh, sumbangan, sejarah, pemikiran dan gagasan serta impak yang dibawa menerusi aspek

pengkajian aliran ini. Ini merupakan salah satu kerugian kepada umat Islam memandangkan intipati pada setiap perbincangan tidak dapat difahami apatah lagi diteruskan. Justeru, kelompongan ini disedari oleh JQH APIUM dan usaha untuk menguak dan menyingkap khazanah intelektual tersebut dikenal pasti sehingga terhasilnya karya utama ini.

Selain itu juga, penerbitan buku ini adalah refleksi daripada gagasan semasa dan kepelbagaian aliran seantero dalam pengajian tafsir dan hadis. Justeru kemunculan buku ini juga adalah salah satu langkah berterusan oleh JQH APIUM dalam meneruskan legasi pengajian dan penyelidikan dalam bidang al-Quran dan Hadis serta meningkatkan kefahaman Islam dalam kalangan masyarakat. Diharapkan usaha murni yang dilakukan oleh pensyarah dan penyelidik JQH APIUM ini mampu memberikan pendedahan sebenar terhadap realiti kemunculan dan kepelbagaian aliran khususnya dalam bidang tafsir dan hadis sehingga ke hari ini. Sekali gus mengisi ruang dan peluang kepentingan kajian ini kepada masyarakat. Apa yang pasti agar matlamat dan hasrat baik untuk menyebarkan ajaran Islam dapat dinikmati oleh setiap lapisan masyarakat. Semoga dengan kemunculan karya ini dapat mengisi ruang kajian yang belum diterokai dan memberikan lebih banyak maklumat berkaitan aliran-aliran klasik dan moden dalam pengajian tafsir dan hadis di Malaysia dan seantero dunia amnya.

Salam Hormat.

Editor

Dr. Khadher Ahmad & Dr. Selamat Amir

Jabatan Al-Quran dan Al-Hadith

Akademi Pengajian Islam Universiti Malaya,

Kuala Lumpur